

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

Managementul riscului	ICDI - SNA
------------------------------	-------------------

Entitatea publică: Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Institutul de Cercetare, Dezvoltare și Inovare în Științe Naturale Aplicate
COD: PO.-06-ICDI-SNA
Ediția: 1
Revizia: 0

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 1 din 11
---	--	---

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale

Tabel nr.1.

Nr. crt	Elemente privind responsabilii/ operațiunea	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnăturile
	1	2	3	4	5
1.1	Elaborat	Racolta – Paina Marius	Chimist	04.2022	
1.2	Verificat	Prof.univ.dr. Baia Lucian	Director ICDI - SNA	04.2022	
1.3	Aprobat	Consiliul Stiintific		04.2022	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Tabel nr.2.

Nr.crt.	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1	Editia nr. 1			
2.2				

3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale

Tabel nr.3.

	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Numele și prenumele	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Evidență	2	Personal administrativ	Chimist, administrator	Racolta – Paina Marius	04.2022	
3.2	Arhivare	1	Personal administrativ	Secretar CS	Racolta – Paina Marius	04.2022	

4. Scopul procedurii operaționale

4.1. Procedura operațională are următoarele scopuri:

- stabilește cadrul de identificare, analiză și gestionare a riscurilor de orice grad (inerent, rezidual, semnificativ) la nivelul compartimentelor/laboratoarelor din cadrul ICDI - SNA;

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 2 din 11
---	---	--

- prezintă descrierea modului în care sunt stabilite, implementate și monitorizate măsurile de control intern/managerial, menite să prevină apariția riscurilor, reducând probabilitatea de materializare a riscului și a impactului în cazul în care riscul s-ar materializa. De asemenea stabilește măsurile care trebuie luate în scopul gestionării riscurilor, evaluării și monitorizării lor;
- sprijină conducerea UBB Cluj Napoca în vederea desfășurării adecvate și la termen a etapelor privind procesul de management al riscului în cadrul ICDI – SNA;
- asigură continuitatea procesului de management al riscului, inclusiv în condiții de fluctuație a personalului.

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 3 din 11
---	---	---

5. Domeniul de aplicare a procedurii operaționale

5.1. Procedura operationala;

- se utilizează de către toate compartimentele/laboratoarele de cercetare și structurile organizatorice din cadrul ICDI – SNA, în vederea gestionării riscurilor care le pot afecta atingerea obiectivelor specifice;
- privește deasemenea primirea, înregistrarea, gestionarea, ieșirea și clasarea(arhivarea) documentelor referitoare la managementul riscului, gestionate de către ICDI – SNA.

6. Documente de referință (reglementări) aplicabile activității procedurate

- **OSGG 600/2018** – privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu actualizările ulterioare;
- **Legea nr.53/2003** -privind reglementarea în totalitate a raporturilor individuale și colective de muncă, modul în care se efectuează controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, precum și jurisdicția muncii, republicata, Codul muncii.

6.1. Legislație primară:

- Legea arhivelor naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.135/2007 - arhivarea documentelor în formă electronică;
- OSGG 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/manAGERIAL pentru entitățile publice (cu modificările și completările ulterioare);
- Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/manAGERIAL și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 - 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public.

6.2. Legislație secundară:

- Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Metodologia de management al riscurilor la nivel UBB Cluj Napoca;
- Carta UBB Cluj Napoca.

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 4 din 11
---	---	--

7. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura operațională

7.1. Definiții ale termenilor privind managementul riscului

- Control intern/managerial - ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării, administrării fondurilor în mod economic, eficient și eficace, incluzând de asemenea, structurile organizatorice, metodele și procedurile în vigoare;
- Gestionarea riscurilor sau managementul riscurilor - toate procesele implicate în identificarea, evaluarea, luarea de măsuri de atenuare sau anticipare a riscurilor, revizuirea periodică și monitorizarea progresului, stabilirea responsabilităților;
- Risc - posibilitatea de producere a unui eveniment care ar putea avea un impact negativ asupra îndeplinirii obiectivelor;
- Risc inerent - expunerea la un anumit risc înainte să fie luată vreo măsură de atenuare a lui;
- Risc residual - expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de tratare (atenuare) a lui, presupunând că măsurile sunt eficace;
- Risc semnificativ - risc major, reprezentativ, care poate afecta capacitatea entității de a-și atinge obiectivele, risc care ar putea avea un impact și o probabilitate ridicată de manifestare și care vizează entitatea în întregime ei;
- Probabilitatea de materializare a riscului - posibilitatea sau eventualitatea ca un risc să se realizeze;
- Impactul - consecința (efectul) asupra obiectivelor stabilite, în cazul în care riscul s-ar materializa;
- Expunere la risc - consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți o organizație în raport cu obiectivele prestabilite în cazul în care riscul se materializează;
- Evaluarea riscului - evaluarea consecințelor materializării riscului în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului;
- Monitorizarea riscurilor - tip de răspuns la risc care constă în acceptarea riscului cu condiția menținerii sale sub o permanentă supraveghere, parametrul supravegheat cu precădere fiind probabilitatea.

7.2. Definiții ale termenilor privind procedura operațională

- Procedură operațională (PO) - rezentarea formalizată, în scris, a pașilor ce trebuie urmați, metodele de lucru stabilite și a regulilor de aplicat în vederea realizării obiectivelor propuse;
- Ediție a unei proceduri operaționale - forma inițială sau actualizată, după caz, a unei proceduri operaționale, aprobată și difuzată;
- Revizia în cadrul unei ediții - acțiunile de modificare, adăugare, suprimare sau altele asemenea (după caz) a unei sau a mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobate și difuzate;
- Compartiment/structură - Facultate/Departament/Institut de cercetare, Centru de cercetare;
- Conducătorul compartimentului/structurii - Decan, Director departament, Director institut de cercetare, Centru de cercetare;
- Document - orice act, text scris sau tipărit, generat sau gestionat direct de către o persoană fizică sau un compartiment/laborator de cercetare din cadrul ICDI – SNA;
- Circuitul documentelor - traseul pe care îl parcurg documentele din momentul emiterii sau intrării lor în ICDI – SNA și până la arhivarea acestora.

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 5 din 11
---	---	--

7.3. Abrevieri ale termenilor

Tabel nr.4.

Nr. Crt	Abrevierea	Termenul abreviat
1	P.O.	Procedură operațională
2	UBB Cluj Napoca	Universitatea Babes Bolyai Cluj Napoca
3	ICDI - SNA	Institutul de Cercetare, Dezvoltare si Inovare in Stiinte Naturale Aplicate
4	SSM, SU	Sanatate si Siguranta in Munca, Situatii Urgenta
5	CM	Comisia de Monitorizare
6	SIPP	Serviciul Intern de Prevenire si Protectie
7	FAR	Formular de Alerta la Risc
8	FUR	Fisa de urmarire a riscului

Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 6 din 11
---	---	---

8. Descrierea procedurii operaționale

8.1. Generalități

Standardul Managementul riscului este unul dintre cele mai importante standarde de control intern managerial care prevede ca responsabilitate a conducerii ICDI - SNA organizarea și implementarea unui proces de management al riscurilor care să faciliteze realizarea obiectivelor strategice. Acest standard de management va fi implementat în viitorul apropiat.

Managementul riscurilor reprezintă un proces complex de identificare, analiză și răspuns la posibilele riscuri identificate în corespondență cu activitățile realizate la nivelul compartimentelor ICDI – SNA și ale UBB. Controlul intern este asociat direct cu managementul riscurilor, deoarece, prin măsurile luate, se asigură, în mod rezonabil, un cadru funcțional ce permite ICDI - SNA să își atingă obiectivele.

În scopul realizării unui management al riscurilor corect, sunt necesare următoarele:

- definirea obiectivelor specifice la nivelul fiecărui compartiment/laborator de cercetare din cadrul ICDI - SNA, obiective care să răspundă cerințelor SMART (S - specifice, M - măsurabile, A - adecvate, R - realiste, T - să aibă un termen de realizare);
- stabilirea activităților care concură la atingerea obiectivelor specifice. În acest sens, la nivelul fiecărui compartiment/laborator de cercetare se va întocmi documentul **Lista obiectivelor și activităților**, (Anexa nr.1.), cu precizarea activităților procedurabile/neprocudurabile și a celor pentru care s-au întocmit proceduri formalizate;
- conducătorul fiecărui compartiment din cadrul ICDI - SNA va elabora și apoi actualiza anual **Lista obiectivelor și activităților**;
- stabilirea unui set de indicatori, cantitativi și/sau calitativi, asociați fiecărui obiectiv specific în parte;
- stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor (răspunsului la risc) prin identificarea celor mai adecvate modalități de tratare a riscurilor, inclusiv măsuri de control;
- monitorizarea implementării măsurilor de control și revizuirea acestora în funcție de eficacitatea rezultatelor acestora;
- raportarea periodică a situației riscurilor către conducerea ICDI – SNA de către fiecare laborator de cercetare;
- pentru asigurarea unui management eficient al riscurilor la toate nivelurile, conducătorii compartimentelor/laboratoarelor de cercetare vor desemna, în mod obligatoriu, un responsabil cu situațiile de risc;
- în ceea ce privește domeniul SSM și SU, ICDI – SNA are numit responsabil propriu, conform adresei de numire responsabil. La nivel ICDI – SNA, este implementat **Planul propriu de instruire Covid – UBB**, elaborat de către Serviciul Intern de Prevenire și Protecție (SIPP) și aprobat de către Rectorul UBB.

8.2. Resurse necesare

- resurse materiale – computere, birotică, aplicații informatice;
- resurse umane – personalul la nivelul compartimentelor implicate în implementarea sistemului de control intern managerial, persoanele responsabile cu riscurile;
- resurse financiare – nu este cazul.

8.3. Mod de lucru

8.3.1. Identificarea riscului

Conducătorii compartimentelor și personalul, au obligația de a identifica riscurile care afectează atingerea obiectivelor specifice. Persoana care identifică un risc, cu sprijinul responsabilului cu riscurile, analizează preliminar riscul identificat, procedând la **definirea corectă a riscului**, cu respectarea următoarelor reguli:

- riscul este o situație, un eveniment care poate să apară, o incertitudine și nu ceva sigur;
- riscurile care nu afectează obiectivele/activitățile nu se identifică ca și riscuri;

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 7 din 11
---	---	--

- problemele dificile identificate nu trebuie ignorate. Ele pot deveni riscuri în situații repetitive din cadrul aceleiași entități, sau pentru alte entități în care astfel de riscuri nu s-au materializat;
- riscurile nu trebuie definite prin impactul lor asupra obiectivelor. Impactul nu este risc, ci consecința materializării riscurilor asupra realizării obiectivelor;
- riscurile nu se definesc prin negarea obiectivelor;
- problemele care vor apărea cu siguranță nu constituie riscuri, ci certitudini;
- problemele a căror apariție este imposibilă nu constituie riscuri, ci ficțiuni;
- analizarea consecințelor, în cazul materializării riscului, asupra realizării obiectivelor.

În procesul de identificare a riscurilor primul pas îl reprezintă completarea **Formularului de alertă la risc, (Anexa 2)** care presupune următoarele aspecte:

- clasarea riscului, dacă riscul este irelevant;
- raportarea riscului la nivelurile superioare ale managementului;
- reținerea riscului pentru gestionare, caz în care se propune unul dintre tipurile de răspuns la risc, adică acceptarea, monitorizarea, evitarea, transferarea, tratarea riscului.

După finalizarea acțiunii de analiză a riscurilor nou identificate, responsabilul cu riscurile transmite conducătorului compartimentului spre **analiză FAR**, împreună cu documentația aferentă, care decide asupra acestora, respectiv clasarea, escaladarea sau reținerea pentru gestionare.

În cadrul ședinței Comisiei de monitorizare (CM) se analizează și se prioritizează riscurile identificate la nivelul compartimentelor prin înscrierea celor semnificative în **Registrul Riscurilor la nivel de ICDI - SNA (Anexa nr 3)**. Registrul este aprobat de către Directorul ICDI - SNA.

8.3.2. Monitorizarea implementării măsurilor de control

Conducătorii compartimentalelor transmit Secretariatului Tehnic al Comisiei de monitorizare, măsurile de control pentru riscurile semnificative (**Anexa 6**), care elaborează anual **Planul pentru implementarea măsurilor de control** la nivel de ICDI - SNA, în conformitate cu **Anexa 4**. **Planul** este analizat de către CM și aprobat de către directorul ICDI – SNA..

Secretariatul Tehnic al CM transmite **Planul** aprobat compartimentelor responsabile cu gestionarea riscurilor semnificative, în vederea implementării. **Planul pentru implementarea măsurilor de control la nivel de ICDI - SNA** cuprinde denumirea riscului, măsuri de control, termen de implementare, responsabilii cu implementarea măsurilor de control

Procesul de monitorizare cuprinde stadiul implementării măsurilor de control prevăzute în **Plan** prin completarea **Fișei de urmărire a riscului (FUR)**, prezentată în **Anexa nr. 5**. La nivelul compartimentului responsabilul cu riscurile propune măsurile de control la nivel de structură și o transmite conducătorului compartimentului spre analiză și semnare. Responsabilul cu riscurile îl informează, ori de câte ori este cazul, pe conducătorul compartimentului de la primul nivel de conducere, asupra stadiului implementării măsurilor de control.

8.3.3. Revizuirea și raportarea periodică a riscurilor

În cadrul **procesului de revizuire**, responsabilul cu riscurile pe compartiment, asigură analizarea stadiului implementării măsurilor de control, a eficacității acestora, precum și reevaluarea riscurilor pentru care sunt responsabili,, ori de câte ori este cazul, sau cel puțin o dată pe an. Se va face o analiza si se vor urmari urmatoarele aspecte:

- riscurile persistă;
- au apărut riscuri noi;
- impactul și probabilitatea riscurilor au suferit modificări;
- măsurile de control sunt ineficiente;
- modificarea termenelor pentru implementarea măsurilor de control;
- escaladarea unor riscuri către managementul superior;
- prioritizarea riscurilor;

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 8 din 11
---	---	--

- constatarea eliminării cauzelor care favorizau apariția riscurilor respective;
- opțiunea renunțării la unele activități la care erau asociate riscurile respective;
- alte situații, motivate de către conducătorul compartimentului sau de către CM.

8.4. Atribuții

8.4.1. La nivelul compartimentelor

Persoana care a identificat un risc efectuează următoarele acțiuni:

- completează **Formularul de alertă la risc**, consiliat de responsabilul cu riscurile și îl transmite responsabilului cu riscurile pe compartiment, atașând la acesta documentația utilizată pentru fundamentarea riscului;
- elaborează **Fișa de urmărire a riscului** cu sprijinul responsabilului cu riscurile;
- implementează măsurile de control aprobate la nivel de ICDI - SNA prin Planul de măsuri.

8.4.2. Responsabilul cu riscurile pe compartiment/laborator de cercetare

- colectează **Formularele de alertă la risc** și documentațiile aferente de la persoanele care au identificat riscurile din cadrul compartimentului și analizează fiecare **Formular de alertă la risc**, evaluează expunerea la risc pe baza probabilității și impactului riscului și transmite conducătorului **Formularele de alertă la risc**;
- formulează o opinie cu privire la tipul de răspuns la risc (strategia adoptată) și propune măsurile de control;
- pune în practică decizia conducătorului privind riscul identificat;
- transmite Secretariatului Tehnic al Comisiei de Monitorizare **Registrul riscurilor** pe compartiment;
- urmărește stadiul implementării măsurilor de control și contribuie la implementarea măsurilor de control;
- verifică **Fișa de urmărire a riscului**, pentru fiecare risc și completează măsurile de control, după caz, precum și acțiunile noi propuse.

8.4.3. Conducătorul compartimentului

- nominalizează responsabili cu riscurile și asigură cadrul organizațional și procedural pentru identificarea și evaluarea riscurilor, stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor, monitorizarea implementării măsurilor de control, revizuirea și raportarea periodică a acestora;
- analizează, evaluează și decide asupra riscurilor incluse în **Formularele de alertă a riscurilor**;
- aprobă **Registrul riscurilor la nivelul compartimentului**.

Membrii CM au obligația de a analiza **Planul pentru implementarea măsurilor de control** pentru riscurile semnificative și a lua măsurile necesare. Anual, se va întocmi un raport privind procesul de gestionare a riscurilor, conform Anexei nr.6.

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 9 din 11
---	---	--

9. Cuprins

Tabel nr.5

Nr. Crt.	Denumirea componentei din procedura operationala	Pagina
1.	Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției	2
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	2
3.	Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	2
4.	Scopul procedurii operaționale	2
5.	Domeniul de aplicare a procedurii operaționale	4
6.	Documente de referință (reglementări) aplicabile activității procedurate	4
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura operațională	5
8.	Descrierea procedurii operaționale	7
9.	Anexe	10

10. ANEXE

Anexa nr.1. Definirea obiectivelor si activitatilor, cu referire la activitatile procedurabile si neprocedurabile existente

Tabel nr.6.

NR. Crt.	Obiective specifice	Activitati	Procedurabile	Proceduri existente formalizate	Neprocedurabile	Observatii

Anexa nr.2. Formular de alerta la risc

Tabel nr.7.

Compartiment/Laborator de Cercetare	
Descrierea riscului	Risc identificat, Obiectiv specific, Cauze, Consecinte
Evaluarea riscului	Scazuta, Medie, Ridicata
Evaluarea impactului	Scazut, Mediu, Ridicat
Opinie cu privire la tipul de raspuns la risc	
Documentatia utilizata pentru fundamentarea riscului identificat	

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca,
ICDI - SNA

Procedură operațională
Managementul riscului
Cod: PO.-06-ICDI - SNA

Ediția 1 Nr.de ex 3
Revizia 0 Nr.de ex
Pagina 10 din 11

Anexa nr.3. Registrul riscurilor**Tabel nr.8.**

Obiective/Activitati	Riscul	Cauze favorizante	Risc inerent	Strategia adoptata	Data ultimei revizuirii	Risc rezidual	Observatii

Anexa nr.4. Planul pentru implementarea măsurilor de control**Tabel nr.9.**

Nr, Crt,	Denumire	Masuri de control	Termen de implementare	Persoane responsabile	Observatii

Anexa nr. 5. Fisa de urmarire a riscului**Tabel nr.10.**

Nr. Crt.	Compartiment	ID Risc/Monitorizare	Masuri de control	Stadiul implementarii masurilor de control	Actiuni propuse/Termen de implementare

Anexa nr.6. Raport anual privind procesul de gestionare a riscurilor la ICDI - SNA**Conținut cadru****1. Scopul Raportului****2. Analiza procesului de gestionare a riscurilor pe anul**

2.1. Sinteza Registrului de riscuri aferent anului raportării

2.2. Situația riscurilor cuprinse în Planul de măsuri

2.3. Monitorizarea implementării măsurilor de control pe baza Fișelor de urmărire a riscurilor

3. Revizuirea riscurilor

3.1. Riscuri reziduale

3.2. Riscuri care persistă

3.3. Riscuri noi identificate

4. Concluzii și recomandări**Întocmit,**

Persoană responsabilă cu riscurile

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, ICDI - SNA	Procedură operațională Managementul riscului Cod: PO.-06-ICDI - SNA	Ediția 1 Nr.de ex 3 Revizia 0 Nr.de ex Pagina 11 din 11
---	---	---